

---UNIX File System--- Chapter 2 sayfa 2

UNIX içerisinde herşey birer "dosyadır" (programlar textler terminaller vs.)

Dizin de bir dosyadır.(Diğer dosyaları tutan bir dosya),

UNIX de sürücü harfleri yoktur. File system donanıma mantıksal bir arayüz sağlıyor ki erişebilelim

-----Working Directory----- Chapter 2 sayfa 3

pwd dir.

Şu anda çalıştığımız dizinin kendisidir. Çalışma dizini.

Absolute path basar.(Roottan itibaren gösterir bulunduğumuz yeri, en üst dizinden)

Siz başka bir dizin belirlemediğiniz sürece, komut sizin işleminizi Working Directory de gerçekleştireceğinizi varsayar.

Home dizini, bizim kişisel kullanıcı alanımızdır. -user1

cd home/kullaniciadi yerine cd -kullaniciadi kullanılabilir.

-----Unix File Hierarchy----- chapter 2 sayfa 5

Dizinler düz dosyaları ve diğer şeyleri barındırabilir.

Unix özel bir dosya uzantısını tanımaz.

---Unix Paths-- chapter 2 sayfa 6-7

Dizinler shasl ile birlerinden ayrılır.

Absolute path roottan başlayarak hedefe doğru ilerleyen yoldur.

Relative path şu anki çalışma dizininden başlar

-----Some Stangard Directories ---- chapter 2 sayfa 8

/- root directory

/dev blok ve karakter aygıt dizini

/etc host ile ilgili spesifik ayarların yapıldığı bir dizin.

/home kullanıcıların home dizinleri vardır, burada barınırlar.

/lib çeşitli diller için kütüphane dizini.

//sbin sistem için

/tmp geçici dosyalar

/usr kullanıcı programları uygulamalarının bulunduğu

/var sistem dosyaları burada tutuluyor. (loglar, emailer)

----Changing Directories----- chapter 2 sayfa 9

cd çalışma dizininizi değiştirir

absoulute veya relative path kullanabiliriz.

cd hiç bir argüman olmadan da tilda ile kullanılabilir direk root'a gider.

Eğer önceki yıllarda üretilen bir dosya varsa ls sorgularında saat bilgisi gelmiyor, sene bilgisi geliyor 2017 2018 vs. ÖNEMLİ!!!!!!!!!!!!!! Standart dizinler için 4096 standart bir değerdir boyut.

LS Çıktılarında

1. Kısımdaki ilk karakter dosyanın tipini verir. d olan dizin - olan düz text dosyası gibi bişey. l de link dir.

1.Kısımın son 9 karakteri nin ilk 3 ü kullanıcıya, ikinci 3 ü gruplara, üçüncü 3 lü ise dışarıya olan izinlerle ilgili. -rwrwrwrwr gibi

ls çıktısındaki "total", blok altındaki dosyaların toplam diskte topladığı blok sayısını veriyor.

-----Dosya tipleri sayfa 11-----

Binary(pdf dosyası,resim dosyası, exe dosyası, word dosyası) veya text ler Plain(-) text

Directory (d) gerçek dosyadır, başka bir dosya seti kümesini içerisinde barındırır.

Link(l) Bir başka dizine işaretçi tutuyor.

Special da b diskler veya roylar, c için ise karakter dir keyword veya joystick.

“-” işareti ile gösterilenler normal dosyalardır.(.txt, .log, .cfg, .ini vb)

“d” harfi ile gösterilenler dizinlerdir.

“c” harfi ile gösterilenler “character device file” olarak adlandırılan dosyalardır. Bu dosyalar donanım sürücülerine erişim sağlayan basit arayüzlerdir. Burada arayüz kelimesinden grafik arayüz anlaşılmasın. Belki “arayüzlerdir” demek yerine “köprülerdir” demek daha doğru olabilir. Örneğin yazıcılar, tarayıcılar gibi çevre birimlerine erişimde kullanılır.

“b” harfi ile gösterilenler “block device file” olarak adlandırılan dosyalardır. “character device file” olarak adlandırılan dosyalarla benzerlik gösterirler. Harddisk, ram gibi birimlere erişimde kullanılırlar.

“s” harfi ile gösterilenler “local socket file” olarak adlandırılan dosyalardır. Process’ler arasında haberleşmek için kullanılırlar. Genelde X windows, syslog gibi servisler tarafından kullanılır.

“p” harfi ile gösterilenler “named pipe file” olarak adlandırılan dosyalardır. Socket dosyaları gibi bunlarda process’ler arasında veri gönderilirken kullanılır.

“l” harfi ile gösterilenler “symbolic link” olarak adlandırılan dosyalardır. Bu dosyalar sayesinde bir sistem yöneticisi bir dosyaya işaret eden birden fazla dosya üretebilir.

“D” harfi ile gösterilenler “door file” olarak adlandırılan dosyalardır. Bu dosyalar bir istemci ile sunucu arasındaki haberleşmede kullanılan özel dosyalardır.

ÖDEVVVVVV başka harfler de var araştır!

---Manipulating Files--- sayfa 12

touch yeni bir dosya oluşturmaya veya var olan dosyanın son modifiye tarihini değiştirmeye yarar.

touch dosyaadi ----- dosya oluşturur.

mv komutu taşımaya yarıyor.

mv ubuntu windows ----- ubuntu isimli dosyanın adını windows yaptı.

mv ubuntu ../ bir üst dizine taşıdı, veya uzun dizin de verebiliriz başka yola taşımak için.

cp kopyalıyor

rm siliyor.

mkdir dizin yani klasör oluşturuyor.

rmdir dizini siler.

man yardım komutu

rm-r kompçe uçurur herşeyi

ln -s sembolik link oluşturur. windowstaki kısayol gibi.

omit -s aynı cihazın aynı fiziksel partitionunda olmak zorundadır. hardlink oluşturur.

-----ÖDEVLER-----

hardlink araştırma yap?

Hardlink doğrudan dosyayı gösteren adrestir. Dosyalar fiziksel bir nümerik adreste bulunuyor. Linux seviyesinde bu inode numarası oluyor. Hard linki aynı olan dosyaların bu numarası da aynı oluyor.

Special da b diskler veya roylar, c için ise karakter dir keyword veya joystick.

ÖDEVVVVVV başka harfler de var araştır!

“-” işareti ile gösterilenler normal dosyalardır.(.txt, .log, .cfg, .ini vb)

“d” harfi ile gösterilenler dizinlerdir.

“c” harfi ile gösterilenler “character device file” olarak adlandırılan dosyalardır. Bu dosyalar donanım sürücülerine erişim sağlayan basit arayüzlerdir. Burada arayüz kelimesinden grafik arayüz anlaşılmasın. Belki “arayüzlerdir” demek yerine “köprülerdir” demek daha doğru olabilir. Örneğin yazıcılar, tarayıcılar gibi çevre birimlerine erişmede kullanılır.

“b” harfi ile gösterilenler “block device file” olarak adlandırılan dosyalardır. “character device file” olarak adlandırılan dosyalarla benzerlik gösterirler. Harddisk, ram gibi birimlere erişmede kullanılırlar.

“s” harfi ile gösterilenler “local socket file” olarak adlandırılan dosyalardır. Process’ler arasında haberleşmek için kullanılırlar. Genelde X windows, syslog gibi servisler tarafından kullanılır.

“p” harfi ile gösterilenler “named pipe file” olarak adlandırılan dosyalardır. Socket dosyaları gibi bunlarda process’ler arasında veri gönderilirken kullanılır.

“l” harfi ile gösterilenler “symbolic link” olarak adlandırılan dosyalardır. Bu dosyalar sayesinde bir sistem yöneticisi bir dosyaya işaret eden birden fazla dosya üretebilir.

“D” harfi ile gösterilenler “door file” olarak adlandırılan dosyalardır. Bu dosyalar bir istemci ile sunucu arasındaki haberleşmede kullanılan özel dosyalardır.

Her bir dosyanın tek bir sahibi vardır.

--chown komutu ile sahibi değiştirilebilir.

Yalnızca root bu komutu kullanabilir.

yalnızca 1 dosya 1 gruba dahildir.

u User g Group o World (ugo kelimesi) file permissionlar.

--man chown kodunu dene. (man o kod hakkında yardımları getiriyordu.)

"sudo su" komutu ile login yaptı.

"chown root selam" yazarak rütbeyi aldı.

"exit" yazarak root kullanıcısından çıktı.

tekrar ls ile listeleme yaptığıında selam dosyasının sahibi root olmuş oldu. listede gördü onu sende dene.

-----File Permissions ---- sf 16

3 farklı izin türü var. Sahibinin izinleri, sahibinin bulunduğu grubun izinleri, bunların haricinde dış dünyaya verilecek izinler. (u-g-o simgeleri user group ve dış kullanıcılar)

----sf 17-----

chmod 777 textfile tam yetki verir.

touch yirmiekim (yirmiekim diye bir dosya oluşturdu)

chmod 700

chmod 755 --- standard genelde verilen izin budur webde.

chmod 444 tam güvenlik (sql injection engellemek için gerekebilir.) Hiç kimse yazma yapamıyor.

chmdod g+rw textfile -->>> bu kodu dene.

-----File Modification date ---- sayfa 18

touch komutu da dosyanın tarihini şu anki tarihe güncellemek amacı ile kullanılabilir

Eğer dosya yoksa touch yeni dosya oluşturur, yoksa tarih değişiyor.

---sf 19---

cat concatenate in kısaltılmıştır.

cat komutu ile dosyanın içeriğini görebiliriz.

cat textfile1 textfile2

less/more textfile

(dosya ismi boyutuna göre boşluk koyan kod)

---wildcards in file names ---- sf 20 REG EXP! ÖNEMLİ / bunlarla baya bir işimiz olacak.

*herhangi bir string için gelebilir veya gelmeyebilir.

? herhangi bir karakter için. doc? tek bir karakter getiriyor veya getirmiyor.

[] bir karakter aralığını belirtir (a-c) ad an c ye kadar herhangi bir karakter. a veya b veya c getirir. [a-c]* için yıldız olduğu için boş string bile olabilir. Kişinin isim yazıp yazmadığını kontrol edin? Teşekfon numarasını mı girmiş? Mailini düzgün girmiş mi?

---Getting Help on Unix commands--- sf 21

man komutu ile komut ile ilgili tüm dokümantasyonları getirir.

apropos kelime kodu yanda belirttiğimiz keyword u içeren tüm konumları getirir. örn apropos list

locate string komutu stringi içeren tam yoldaki tüm dosyaları gösteriyor

örn locate home/neo

locate home/neo > cikti kodu büyük işaretinden sonra verilen dosya ismine aktarılır. tüm dosyaları basıyor bu şekilde yaparsak, yolda olan olmayan.

--Other file systems- sf25

tmpfs

specfs -- özel karakter ve blok aygıtlarına erişim sağlar.

lofs sanal dosya sistemleri oluşturuyor ki var olan dosyaların üzerine yazabilir.

tfs var olan dosyaların üzerine bir dosya sistemi kurulmasını sağlıyor.

fdfs işaretçiler yardımı ile dosya içeriğine erişim sağlar

namefs streams ları kullanarak dosyalar üzerindeki dosya işaretçilerini birleştiriyor.

swapfs swap alanının kernel alanının yönetilmesi için kullanılıyor.

(Buralardan bir kaç tanesi eksik kaldı chapter 2 den çevir üst tarafı.)

